

GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
QUẢNG NAM

ĐỀ CHÍNH THỨC

KỶ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT CHUYÊN
NĂM HỌC 2021-2022

Môn thi: Ngữ văn (chung)
Thời gian: 120 phút (không kể thời gian giao đề)
Khóa thi ngày: 03-05/6/2021

Câu 1. (2,0 điểm)

Đọc đoạn thơ sau và thực hiện các yêu cầu:

Thuyền ta lái gió với buồm trắng
Lướt giữa mây cao với biển bằng,
Ra đậu dặm xa dò bụng biển,
Dàn đan thế trận lưới vây giăng.

(Ngữ văn 9, tập Một, NXB Giáo dục Việt Nam)

a. (1.0 điểm)

Đoạn thơ trên được trích từ tác phẩm nào? Ai là tác giả?

b. (1.0 điểm)

Trong những từ in đậm ở đoạn thơ trên, từ nào được dùng theo nghĩa gốc, từ nào được dùng theo nghĩa chuyển và chuyển theo phương thức nào?

Câu 2. (3.0 điểm)

Viết bài văn ngắn (khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ của em về khát vọng sống đẹp.

Câu 3. (5.0 điểm)

Cảm nhận của em về nhân vật Phương Định trong truyện ngắn *Những ngôi sao xa xôi* của Lê Minh Khuê.

----- Hết -----

Họ và tên thí sinh: Số báo danh:

Đáp án đề thi Văn vào lớp 10 trường Chuyên của tỉnh Quảng Nam năm 2021**Câu 1:**

Cách giải:

a. Đoạn trích trên được trích trong tác phẩm Đoàn thuyền đánh cá của Huy Cận.

b. Từ nghĩa gốc: Trăng, mây

Từ nghĩa chuyên: bụng

Phương thức chuyển nghĩa: Ẩn dụ

Câu 2:

Cách giải:

1. Mở bài

Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: khát vọng.

Lưu ý: Học sinh tự lựa chọn cách dẫn trực tiếp hoặc gián tiếp tùy thuộc vào khả năng của mình.

2. Thân bài**a. Giải thích**

Khát vọng sống đẹp: là mong muốn hướng tới, có được những điều lớn lao, tốt đẹp mà mình mơ ước và quyết tâm, cố gắng thực hiện mục tiêu đó hết sức mình.

b. Phân tích

- Biểu hiện của người có khát vọng sống đẹp:

+ Sống có ước mơ, hoài bão, luôn biết đặt ra những mục tiêu cho bản thân mình.

+ Cố gắng thực hiện những mục tiêu mà bản thân đã đề ra bằng tất cả khả năng của mình.

+ Khi vấp ngã hay gặp khó khăn cũng không nản chí mà biết đứng dậy bước tiếp về phía trước.

- Lợi ích, ý nghĩa của việc sống có khát vọng:

- + Có động lực vươn lên trong cuộc sống, giúp chúng ta mở rộng tầm hiểu biết và hoàn thiện bản thân mình.
- + Đạt được những điều chúng ta mơ ước, khát vọng, từ đó cuộc sống của chúng ta sẽ hạnh phúc hơn.
- + Là tấm gương sáng để người khác học tập và noi theo.

c. Chứng minh

Học sinh tự lấy dẫn chứng minh họa cho bài làm văn của mình.

Lưu ý: dẫn chứng phải tiêu biểu, xác thực, được nhiều người biết đến.

d. Phản biện

Tuy nhiên trong cuộc sống cũng có nhiều người sống không có khát vọng, ước mơ, chỉ nghe theo sự sắp đặt của người khác hoặc quá ảo tưởng về khả năng của bản thân mà không chịu cố gắng thực hiện khát vọng của mình,... những người này đáng bị xã hội thẳng thắn phê phán.

3. Kết bài

Khẳng định lại tầm quan trọng của khát vọng và rút ra bài học, liên hệ bản thân.

Câu 3:

Cách giải:

1. Mở bài

- Giới thiệu sơ lược về tác giả Lê Minh Khuê, tác phẩm Những ngôi sao xa xôi

+ Lê Minh Khuê là nhà văn nữ chuyên viết về cuộc sống chiến đấu của tuổi trẻ nơi tuyến đường Trường Sơn trong những năm chống Mỹ.

+ Những ngôi sao xa xôi là tác phẩm viết trong cuộc chiến chống Mỹ đang diễn ra vô cùng ác liệt, ngợi ca tinh thần dũng cảm của các cô gái thanh niên xung phong.

- Giới thiệu nhân vật Phương Định, nêu cảm nhận chung về nhân vật.

2. Thân bài

a. Khái quát về truyện

- Hoàn cảnh sáng tác: Tác phẩm được sáng tác vào những năm 1970 trong thời kì kháng chiến chống Mỹ vô cùng gian khổ, ác liệt, thanh niên miền Bắc lúc khí thế sôi nổi vì miền Nam “Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước - Mà lòng phơi phới dậy tương lai”, lúc đó tác giả từng là chiến sĩ thanh niên xung phong ở Trường Sơn.

- Giá trị nội dung: Truyện đã khắc họa rõ nét tâm hồn trong sáng, mộng mơ cùng tinh thần lạc quan, dũng cảm, giàu nghị lực của những cô gái thanh niên xung phong đặc biệt là Phương Định.

b. Cảm nhận về nhân vật Phương Định

***Hoàn cảnh sống và chiến đấu của Phương Định**

- Sống trong hầm giữa chân đồi cao điểm.

- Công việc : đo khối lượng đất lấp vào hố bom, đếm bom chưa nổ và nếu cần thì phá bom nổ, "chạy trên cao điểm cả ban ngày".

-> Hoàn cảnh sống và công việc hết sức nguy hiểm, căng thẳng, cái chết luôn rình rập.

***Cảm nhận về đẹp tâm hồn Phương Định**

- Phương Định là một cô gái có tâm hồn trong sáng

+ Trẻ trung, mơ mộng

Là cô gái trẻ người Hà Nội

Từng có thời học sinh hồn nhiên, vô tư

Hay nhớ về những kỉ niệm

+ Nhạy cảm, hay quan tâm đến hình thức

Tự đánh giá mình là một cô gái "khá"

Biết được mình được nhiều người để ý

+ Hay mơ mộng, tìm thấy điều thú vị trong cuộc sống và trong công việc hết sức nguy hiểm

+ Hồn nhiên, yêu đời, thích hát

Thích hát, thuộc nhiều bài hát, còn bịa cả lời mà hát

Dưới cơn mưa đá, cô "vui thích cuồng cuồng"

*** Phương Định là một người có phẩm chất anh hùng**

- Có tinh thần trách nhiệm cao với công việc
- + Nhận nhiệm vụ phá bom nguy hiểm như một việc làm quen thuộc hàng ngày
- + Hành động chuẩn xác, thuần thục
- + Xem công việc quan trọng hơn cả tính mạng của mình
- Dũng cảm, gan dạ
- Bình tĩnh, tự tin và rất tự trọng
- Khi thực hiện nhiệm vụ phá bom
- + Ban đầu có vẻ căng thẳng, hồi hộp
- + Cô cảm thấy ánh mắt các chiến sĩ đang dõi theo
- + Lòng tự trọng của cô đã chiến thắng cả bom đạn
- Thương yêu đồng đội
- + Hiểu rõ tính tình, sở thích của đồng đội
- + Chăm sóc Nho chu đáo
- + Hiểu rõ tâm trạng lo lắng của chị Thao khi Nho bị thương
- + Với đại đội trưởng, chỉ tiếp xúc qua điện thoại nhưng biết rõ cách ăn nói
- + Quý trọng, cảm phục tất cả những chiến sĩ mà cô đã gặp.

3. Kết bài

- Nêu cảm nhận của em về nhân vật Phương Định.